

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Naturvård

BESLUT

Datum
2003-05-13

Beteckning
541-18000-2002
TDS:80:066

1(9)

Delgivn. kv

Umeå Bilfrakt

Box 3113
903 03 UMEÅ

Tillstånd till fortsatt och utvidgad täkt på sand inom fastigheten Stöcke 5:13 i Umeå kommun
(bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen meddelar Umeå Bilfrakt AB (org. nr. 556407-8128) tillstånd enligt 12 kap 1 § miljöbalken (1998:808) att **t o m den 30 juni 2010** bedriva täkt på sand, inom fastigheten Stöcke 5:13 i Umeå kommun.

Tillståndet gäller för uttag av 49 000 ton (ca 26 500 m³). Brytningsområdets areal är ca 18 500 m². Verksamhetsområdets gräns är 27 600 m² och dess gräns har markerats på bilagda kartor.

Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt. **Tillståndet får inte tas i anspråk förrän det vunnit laga kraft.**

Om inte annat framgår av nedan föreskrivna villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett och åtagit sig enligt ansökan.

För tillståndet gäller följande villkor:

Före brytning

1. Innan arbetena påbörjas skall samråd ske med tillsynsmyndigheten, Länsstyrelsen 090/10 70 00.
2. En omgång av täkttillståndet, inklusive bilagor, skall finnas tillgänglig vid täkten och förvaras av platsansvarig.
3. Gränsen för verksamhetsområdet skall i terrängen utmärkas på väl synligt sätt med 5 x 5 cm tjocka träpålar med rödmålad topp eller plaströr innan brytning påbörjas. Fixpunkter inom området skall på motsvarande sätt utmärkas med vitmålade rör eller kryss på fast berg.

4. Den upprättade täktplanen, senast reviderad 2002-10-25 skall gälla.

Under brytning

5. Brytningsområdet skall avbanas respektive efterbehandlas efter hand som arbetet i täkten fortskrider. Avbaningsmassorna som skall användas vid efterbehandlingen skall läggas i ordnade upplag. Materialet skall vid efterbehandlingen bredas ut över området. Vegetationen omkring täktområdet skall till skydd mot insyn i huvudsak behållas oförändrad under uttagstiden. Täkten skall efterbehandlas inom tillståndstiden.
6. På arbetsplatsen skall hållas god ordning. Stubbar, andra trädrester och kvarvarande sten skall krossas och efter hand schaktas ned inom brytningsområdet. Förslitet materiel, skrot o d skall tas om hand.
7. Brytning får ske ned till nivå + 40 m meter medan grundvattennivån i jämförelse ligger på + 43-44 m. enligt efterbehandlingsplanen.

Verksamheten i täkten

8. Verksamhet får bedrivas vardagar måndag-fredag kl 07.00-18.00. Vid enstaka tillfällen får verksamhet på mellan 07.00-22.00
9. Verksamheten får som riktvärde utomhus vid bostadsbebyggelsen inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå än, enligt nedanstående:
  - 50 dBA dagtid vardagar (kl 07.00-18.00).
  - 45 dBA kvällstid vardagar (kl 18.00 – 22.00)
10. Särskild hänsyn bör tas under häckningssäsongen 15 maj- 15 juli för mindre strandpipare. Om boplatser upptäcks bör verksamheten inte bedrivas i detta specifika område utan uttag bör göras i annan del av täkten. Kunskap om arten bör inhämtas av verksamma inom täktområdet. Se bilaga
11. Transporterna skall i huvudsak ske norrut mot Umeå stad.
12. Transportvägar i direkt anslutning till verksamheten skall vid behov dammbekämpas. Endast vatten får användas som dammbekämpningsmedel.
13. Alla arbetsmaskiner i verksamheten skall vara försedda med anordning för kontroll av läckage, såsom plåtar eller oljebeständig presenning.

14. Upplagen skall så långt som möjligt placeras vindskyddat för att förhindra diffus damning. Upplagen skall vid behov befuktas, exempelvis vid stark vind och torrperioder. Kraftig damning skall journalföras.
15. Endast lättnedbrytbara hydraul- och smörjoljor får användas.
16. Saneringsutrustning skall finnas för beredskap i tåkten. Hantering av brandfarliga vätskor skall ske så att spill och läckage förhindras.
17. Då verksamhet bedrivs i tåkten skall tillgång det finnas tillgång till läns pump och absorptionsmedel.
18. Spill av olja, oljehaltigt avfall, flytande rengöringsmedel och liknande skall samlas upp. Det betraktas som farligt avfall och skall förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängder farligt avfall och transportör skall journalföras.
19. All hantering av farliga varor som oljehantering inklusive tankning av fordon och maskiner, får endast ske på hårdgjord yta.
20. Inträffar haveri eller omfattande driftstörningar i process- eller reningsutrustning skall verksamheten omedelbart avbrytas och kommunens räddningstjänst samt tillsynsmyndigheten kontaktas.

Efter brytning

21. Brytningsområdets slänter får inte ges en brantare lutning än 1:3. De skall avrundas mjukt vid släntkrön och släntfot samt i övrigt anpassas till angränsande terräng.
22. Avslutade delar av tåkten som ligger ovanför vattenspegeln skall gräsbesås eller planteras med skog.
23. Eventuella upplag skall transporteras bort inom tillståndstiden.
24. Sedan täktarbetet avslutats och efterbehandlingen enligt villkoren verkstälts skall anmälan omedelbart ske till länsstyrelsens täkthandläggare för besiktning.
25. Avbryts eller upphör verksamheten innan den slutförts enligt detta beslut, skall anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.
26. Bolaget skall årligen redovisa hur egenkontrollen av verksamheten genomförs och resultaten från den, enligt verksamhetsbeskrivning

och miljökonsekvensbeskrivning. Redovisningen skall lämnas till tillsynsmyndigheten senast den 28 februari varje år.

Om Ni vill överlåta tillståndet till någon annan, fordras ny ansökan. Ni är ansvarig för täktverksamheten tills Länsstyrelsen har godkänt övertagandet.

Enligt 5 § förordning (1998:904) om täkter etc föreligger uppgiftsskyldighet beträffande dels vem som vid varje tidpunkt är exploatör av täkten, dels produktionen av bl a sten, grus, sand och morän.

Exploatörsuppgift skall lämnas till Länsstyrelsen genast vid varje förändring medan produktionsuppgift skall finnas **tillhanda hos Länsstyrelsen senast den 28 februari varje år.**

Villkoren kan, enligt 24 kap 5 § 2 st miljöbalken, komma att ändras om de visar sig otillräckliga för att skydda naturmiljön. Vissa allmänna skyldigheter anges i bilaga.

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på har ställts för att i detta beslut meddelade villkor uppfylls. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Länsstyrelsen godkänner den miljökonsekvensbeskrivning som bifogats ansökan.

Avgift för prövning och tillsyn

Länsstyrelsen fastställer enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken 4 kap 2 §, den årliga avgiften till **4 375 kronor/år** beräknad på en uttagen tillståndsgiven mängd på 49 000 ton.

Ansökan och miljökonsekvensbeskrivning

Umeå Bilfrakt AB har den 28 november 2002 inkommit med ansökan om tillstånd för grustäkt enligt miljöbalken inom fastigheten Stöcke 5:13 i Umeå kommun. Ansökan avser uttag av sand. Täkten är belägen ca 12 km söder om Umeå och 3 km öster om Stöcke. Närmaste bebyggelse ligger 2 km från täkten.

Sökanden avser att under en tioårsperiod ta ut 49 000 ton.

Verksamhet

Täktverksamheten kommer att ske under grundvattenytan. I närområdet finns inga brunnsanläggningar eller skyddsområden för vattentäkter. Närmast skyddsområde för vattentäkt är beläget i Ansmark. Avståndet mellan täkt och skyddsområdets yttre gräns är 600 m. Skyddsområdet är beläget

norr om tåkten och markytan vid tåkten har en sydlig lutning. Grundvattenströmmningen i området sker från norr mot söder inom tåktområdet. Brytning kommer att ske ned till nivå +40 m och vattennivån ligger idag på mellan +43-44 m, enligt efterbehandlingsplan. Det innebär uttag kommer att ske 3-4 meter under grundvattenytan.

Verksamheten består av upptagning av massor, uppläggning för dränering, sortering, lagerhållning i upplag. Dessutom sker lastning och uttransport till och från tåkten.

Produktion och drift beräknas pågå året runt, mer koncentrerat till barmarksperioden. Normalproduktionen beräknas till ca 5 000 ton/år och maxproduktion till 24 000 ton/år. Uppställning av sorteringsverk beräknas ske 5 ggr. Verksamheten kommer att bedrivas vardagar dagtid kl 07-18 och vid enstaka tillfällen mellan kl 07-22. Det kommer inte att ske någon krossning i tåkten.

Brytning kommer att ske under grundvattensytan. Det kommer därför att bildas en mindre sjö inom tåktområdet. Efterbehandling planeras så att slänter justeras och det område som ligger utanför vattenspegeln skogsplanteras.

Transporter

Transporterna kommer företrädesvis att ske norrut via allmän väg för vidare transport till Umeå området.

Naturmiljö

Området är inte klassat som särskilt skyddsvärt avseende på terrängformer, flora, djurliv eller kulturminnen. Området utgörs av sandiga älvssediment med inslag av grusigt material. Området är utsvallat och materialet ligger flackt inom hela området söder om Stöcksjön. Området är sparsamt bevuxet av tall i varierande ålder. Enligt Umeå kommuns Översiktlig naturinventering av området är tåkten utpekad som ett naturgeografiskt värdefullt område, men inga utpekade biologiska värden.

Rennäring

Tåkten är belägen inom vinterbetesmarker för Umeje tjeälddies sameby. Det finns ingen flyttled i närheten av tåkten. Den vegetation som finns på åsen är endast av begränsad betydelse som bete för renar.

Samlad bedömning

Umeå Bilfrakts samlade bedömning är att verksamheten inom ovan beskrivna fastighet inte kommer att påverka omgivningen negativt. Verksamheten kommer att ha en begränsad omfattning och uttaget omfattar mindre mängder material. Bilfrakt uppger även att den största bullerkällan i området är den närliggande Bussjö motorstadium. Verksamheten bedöms ha en begränsad påverkan på naturmiljö, djur- och växtliv

Samråd, handläggning, remisser m m

Länsstyrelsen har 2002-09-30 med stöd av 6 kap 4 § miljöbalken (1998:808) jämfört med bilaga 1 i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, beslutat att den sökta verksamheten inte medföra betydande miljöpåverkan (dnr 2330-7315/02). Länsstyrelsen besökte täktområdet under hösten 2002.

Kultur och rennäringsenheterna har haft möjlighet att yttra sig. Kulturmiljö har inget att erinra mot verksamheten. Rennäringsenheten har i yttrande 2003-01-02 meddelat att det trots brister i MKB angående rennäringen, finns inga erinringar mot planerad verksamhet.

Täkten ligger inom Ubmeje tjeälddies vinterbetesland men samebyn har inga erinringar mot planerad verksamhet.

Kommunen har tillstyrkt ansökan under förutsättning att vissa kriterier uppfylls. Endast ringa miljöpåverkan får ske vid uttag av grundvattenytan. Det är också viktigt att lättnedbrytbara hydraul- och smörjoljor används samt att det skall finnas tillgång till länsar och absorptionsmedel då verksamheten bedrivs. Under den observerade strandpiparens häckningsperiod i täkten skall hänsyn tas under perioden 15 maj till 15 juli. Personalen som arbetar i täkten bör få kunskap om strandpiparen och dess beteende. Kommunen uppmärksammar även Länsstyrelsen att verksamheten kan även omfattas av tillståndsplikt enligt 11 kap MB. Kommunen belyser också att behovet av att ta ut naturgrus bör begränsas och sättas i relation till användningsområdet.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen beslutade 1998-02-27 (dnr 2330-440/98) till tidigare tillstånd inom fastigheten Stöcke 5:13. Tillståndet gällde tom 2002-06-30.

Gällande bestämmelser

För täkt av sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 12 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 6 kap 9 § miljöbalken skall den myndighet som skall pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken iakttas.

Täktavgift fastställs enligt förordning om avgifter för provning och tillsyn (1998:940).

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Enligt 26 kap 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar, förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll.

Borttransport och slutligt omhändertagande av miljöfarligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS (2000:4).

Tillsynsmyndighet enligt miljöbalken är för närvarande Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens motivering

Samråd enligt 6 kap 4-5 § § miljöbalken har skett på ett godtagbart sätt.

Natur- och kulturmiljö

Området för tåkten har, med befintligt underlag, begränsade natur- och kulturvärden. Tåkten är belägen i Ubmeje tjeälddies vinterbetesmarker men berör ingen flyttled. Samebyn har inga erinringar mot verksamheten. Fortsatt uttag av naturgrus i området motiveras av att området får en bättre utformning vid efterbehandlingen. Området för tåkt används idag för skridskoåkning vintertid och inför framtida etapp kommer ytan att öka och göra området ännu mer tillgängligt för rekreativ möjlighet som tex skridskobana vintertid och badstrand sommartid.

Verksamhet

Verksamheten kommer att innebära att uttag görs under grundvattenytan. Länsstyrelsen har gjort den bedömningen att verksamheten inte är så omfattande, och därför har ansökan och MKB endast prövats enligt 12 kap miljöbalken.

Enligt Boverkets allmänna råd 1995:5 "Bättre plats för arbete" bör det finnas ett skyddsavstånd på minst 500 m mellan krossverksamhet och bostadsbebyggelse.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamhet i tåkten kan bedrivas mellan 07-18 samt vid enstaka tillfällen mellan kl 07-22. Normalproduktionen beräknas till ca 5 000 ton/år och maxproduktion till 24 000 ton/år. Ingen krossning eller tvättning kommer att ske inom täktområdet. Ett mobilt sorteringsverk kommer att ställas upp ca 5 ggr under tillståndstiden och varje tillfälle kommer ca 10 000 ton material att sorteras upp. Avstånd från tåkten till närmaste bebyggelse är 2 km. Störningen från verksamheten är därmed, enligt länsstyrelsens bedömning, begränsad och kan godtas.

Transporter

Transporterna kommer i huvudsak att ske norrut på allmän väg och vidare mot Umeå. Vid damning från transporter kommer transportvägarna att bevattnas. Därmed bedöms störningarna från transporter som begränsade och kan därför godtas.

Samlad bedömning

I huvudsak innebär tillståndet en fortsatt täkt i ett redan befintligt påverkat täktverksamhetsområde. Uttag ur tåkten medför att området i stort får en bättre utformning och smälter in i omgivande terräng vid efterbehandlingen. Inga särskilda natur- och kulturmiljövärden berörs av verksamheten. Avståndet till närmsta bebyggelse är ca 2 km och transporter kommer att ske norrut mot Umeå stad, och kommer att dammbekämpas vid behov. Verksamheten klarar därmed de krav som finns på buller, damning och transporter.

Länsstyrelsen bedömer, med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken för grustäkt. Lokaliseringen är godtagbar utifrån miljöbalkens mål i 1 kap och de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap miljöbalken. Ansökan skall därför bifallas.

Länsstyrelsen saknar befogenhet att meddela att ett tillstånd till täkt omedelbart får tas i anspråk.

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen, se bilaga.

Katarina Jonsson

Camilla Jonsson
090-10 72 84

Bilagor

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter
Hur man överklagar
Ansökningshandlingar och MKB + kompletteringar
Täktplan
Översiktskarta
Mindre strandpipare

Kopia till

Umeå kommun, Stadsledningskontoret, bevis emotses.

Kopia utan bilagor till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Statens Naturvårdsverk, 106 48 Stockholm + översiktskarta
Vägverket - Region Norr, Box 809, 971 25 Luleå + översiktskarta + ek karta
Lantmäterimyndigheten, Umeå kommun, + ek. karta
Riksskatteverket, Särskilda skattekontoret, 771 83 Ludvika
Skattemyndigheten i Luleå, Anita Edström, 971 82 Luleå
Exp
CaJ
MN, pärm för täktavgift

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter

Enligt miljöbalkens 2 kap allmänna hänsynsregler, skall alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydds människors hälsa och miljö mot skada eller olägenhet. En del av bestämmelserna följer här nedan.

I 11 kap miljöbalken finns bestämmelser som gäller den, som vill bedriva vattenverksamhet och utföra vattenanläggningar. Med vattenverksamhet avses bl a åtgärder som syftar till att ändra vattnets djup eller läge, bortledning av grundvatten, infiltration och markavvattning. Med vattenanläggning avses en anläggning som tillkommit genom vattenverksamhet, t ex dammar och vägbankar i vatten. De grundläggande reglerna för all vattenverksamhet är, liksom för allt som omfattas av miljöbalkens bestämmelser, de allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap miljöbalken.

Fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lagen (1988:950) om kulturminnen mm. Det innebär bl a att ingen utan länsstyrelsens tillstånd får rubba, övertäcka, ta bort, gräva ut eller på annat sätt förändra fast fornlämning, även ett område runt fornlämningen har samma skydd, det sk fornlämningsområdet (2§).

Den som avser att genomföra ett arbetsföretag bör i god tid ta reda på om fast fornlämning berörs av företaget och i så fall snarast samråda med länsstyrelsen.

Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till länsstyrelsen (10§).

Om det behövs en särskild arkeologisk utredning för att ta reda på om fornlämning berörs av ett planerat arbetsföretag kan länsstyrelsen besluta att en sådan ska utföras på företagets bekostnad (11§)

För handhavande och förvaring av brandfarliga och explosiva varor, hänvisas till lagen (1988:868 och 1145) förordningen om brandfarliga och explosiva varor (1988:1145). Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor; NFS (2000:4). Upplysningar kan erhållas från Sprängämnesinspektionen eller kommunens räddningstjänst.

För transport, yrkesmässig mellanlagring, återvinning och bortskaffande av farligt avfall (tidigare benämnt miljöfarligt avfall) krävs tillstånd av Länsstyrelsen enligt avfallsförordningen (2001:1063). Särskilda bestämmelser om hanteringen av spillolja finns i förordningen om spillolja (1993:1268).

Den som gräver eller utför liknande arbete skall, vidta de åtgärder enligt 3 kap 4§ ordningslagen (1993:1617), som behövs för att förhindra att personer och egendom kommer till skada.

Arbetet i täkten skall utföras i enlighet med arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:4) om användning av arbetsutrustning samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna. När det gäller arbetet i bergtäkter skall det utföras i tillämpliga delar med arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om bergarbete samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (AFS 1997:3 2).

Enskild körväg får enligt 39§ väglagen (1971:948) ej anslutas till allmän väg utan väghållningsmyndighetens tillstånd. Ej heller får utan sådant tillstånd enskild körvägs anslutning till allmän väg ändras. Intill vägområde får ej vidtas enligt 45§ väglagen åtgärder som kan vara till olägenhet för vägens brukande.

Enligt skogsvårdslagen (2§) är mark, som är lämplig för virkesproduktion och inte väsentligen används för annat ändamål, att betrakta som skogsmark. Inom skälig tid efter avverkningen skall nöjaktig återväxt finnas på marken.

Den som vill uppföra byggnader, anordna upplag och liknande inom verksamhetsområdet är skyldig att hos byggnadsnämnden i kommunen söka byggnadslov.

Enligt brottsbalken 14 kap 8§ är det straffbelagt att flytta, ta bort, skada eller förstöra gällande gränsmärke, vattenmärke, fixpunkt eller annat märke för plan- eller höjdmätning. Påträffas sådant märke bör kontakt tas med fastighetsbildningsmyndigheten.

Översiktskarta
Utdrag ur Gröna Kartan 20K NV
Skala 1:50 000
Grustäkt - Stöcke
Umeå Bilfrakt AB

LÄGE FÖR TÄKT

Ovet-Långmyran rymmer b.

Kattögeljärn.

Långmyran

Långberget

Långmyran

Mussjön

35

38.67

Trekaringm.D.

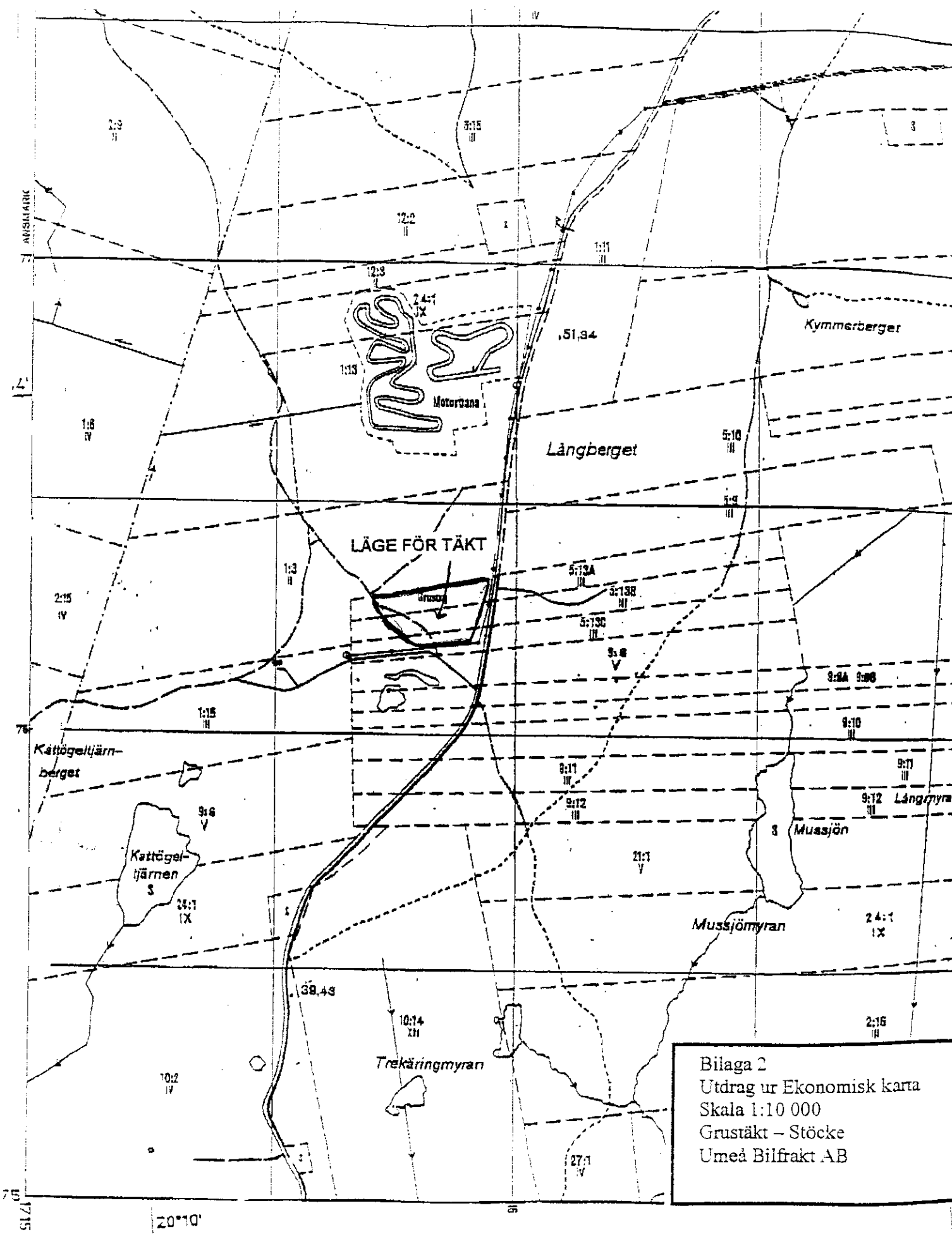
39

Fiskajon.

Svartidmyran

Lill-Amyran.

Umeå Bilfrakt AB

Bilaga 2
 Utdrag ur Ekonomisk karta
 Skala 1:10 000
 Grustäkt - Stöcke
 Umeå Bilfrakt AB

Handläggare:
Birgitta Hedvall

Regdatum: 2003-05-23

Registrering av åtgärder:
STÖCKE 5:13, fortsatt och utvidgad täkt på sand

Information:
Registerkarta: 20053
Se akt 2480K-P97/18 vol.3

Berörda fastigheter:
STÖCKE 5:13A
STÖCKE 5:13B
STÖCKE 5:13C

HÄNDELSER I ÄRENDET

2003-05-13 BD
LS

Beslutsdatum
Lst beteckning: 24 NE 541-18000-2002